

KONINKLIJKE BEROEPSORGANISATIE VAN GERECHTSDEURWAARDERS

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
t.a.v. hare excellenties ir. C.E.G. van Gennip MBA en drs. C.J. Schouten
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Via internet ingediend <https://www.internetconsultatie.nl/wethandhavingssocialezekerheid/b1>

Betreft: Reactie KBvG op de internetconsultatie Wet handhaving sociale zekerheid

Ons Kenmerk: 20230905

Den Haag, 5 september 2023

Excellenties,

De Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG) heeft met belangstelling kennis genomen van de (Concept-)wet handhaving sociale zekerheid.

Inleiding:

De KBvG is van mening dat deze conceptwet een waardevolle mogelijkheid biedt voor gemeenten en uitvoeringsorganisaties om maatwerk te leveren ten aanzien van de terugvordering van teveel ontvangen uitkeringen of andere gelden. Terecht erkent het voorstel dat het opleggen van een financiële sanctie een grote impact kan hebben op het leven van een betrokkene, hetgeen bewuste keuzes vraagt van de overheid ten aanzien van het te hanteren handhavingsinstrument.

Het doel van de voorgestelde wetswijziging is voorts om passend handhaven bij het opleggen van boetes en maatregelen mogelijk te maken. Wie recht heeft op een uitkering moet die zonder angst voor hoge sancties bij kleine fouten kunnen krijgen, maar er moet ook op een passende manier worden opgetreden als iemand misbruik maakt van het stelsel van sociale zekerheid. Het uitgangspunt daarbij is vertrouwen: vertrouwen dat iemand een uitkering aanvraagt omdat iemand (al dan niet tijdelijk) ondersteuning nodig heeft en niet om daar misbruik van te maken.

Wat opvalt is dat ondanks het met het voorstel beoogde vertrouwen in de burger, alsmede het voornemen om, in evenredigheid, op de persoonlijke situatie van de burger toegesneden maatwerk te leveren, geen voorstellen worden gedaan om ook de beslagvrije voet verplicht toe te passen bij het aanwenden van bedoelde handhavingsinstrumenten. Mede gezien de in het kader van dit voorstel geuite intentie om schrijnende situaties te voorkomen, zou dit laatste naar de mening van de KBvG een logische toevoeging zijn. Niet voor niets heeft de KBvG hier in haar reacties op eerdere

KONINKLIJKE BEROEPSORGANISATIE VAN GERECHTSDEURWAARDERS

conceptvoorstellen tot wijziging van de handhaving van sociale zekerheidswetgeving reeds op
gewezen.¹

In de toelichting wordt vermeld dat boetes op grond van artikel 17g van de Algemene
Kinderbijslagwet en artikel 45 van de Algemene nabestaandenwet kunnen worden verrekend, echter
ten onrechte wordt in het voorstel niet voorzien in een wetswijziging die erin voorziet dat bij
verrekening van boetes als gevolg van het schenden van de inlichtingenplicht op grond van deze
artikelen, alsmede verrekening op grond van het zesde lid van artikel 60 van de Participatiewet, de
beslagvrije voet ook gerespecteerd dient te worden.

Met deze reactie wil de KBvG andermaal onder de aandacht brengen dat de in het verleden
gemaakte keuzes ten aanzien van het huidige artikel 60 lid 6 van de Participatiewet, en de overige
sociale zekerheidswetten, bij de tijd gebracht dienen te worden. Mede gezien de in het kader van dit
wetsvoorstel geuite intentie om de rechtszekerheid bij het invorderingsbeleid te verbeteren, zou dit
laatste een belangrijke toevoeging zijn volgens de KBvG. Het bestaansminimum van Nederlandse
burgers dient te allen tijde worden gewaarborgd.

Artikel 60 lid 6 Participatiewet:

Artikel 60 lid 6 van de Participatiewet luidt thans:

‘Zolang de belanghebbende de verplichting(en), bedoeld in (...), niet of niet behoorlijk nakomt:

*a. is (...), in afwijking van artikel 4:93, vierde lid, van de Algemene wet bestuursrecht, bevoegd tot
verrekening voor zover beslag op de vordering van de schuldeiser nietig zou zijn;*

*b. geldt de beslagvrije voet, bedoeld in de artikelen 475c tot en met 475e van het Wetboek van
Burgerlijke Rechtsvordering, in afwijking van artikel 4:116 van de Algemene wet bestuursrecht, niet
bij invordering van kosten van bijstand en de bestuurlijke boete bij dwangbevel.’*

Ook in andere artikelen, waaronder het al eerder genoemde artikel 17g van de Algemene
Kinderbijslagwet en artikel 45 van de Algemene nabestaandenwet, wordt op gelijksoortige wijze het
verplichtende karakter van de beslagvrije voetregeling buiten toepassing verklaard bij de
terugvordering van uitkeringen, boetes en andere bedragen door uitvoeringsorganen. Dergelijke
bepalingen zijn te vinden in de navolgende artikelen:

- Artikel 17g lid 5 Algemene Kinderbijslagwet (AKW)
- Artikel 45 lid 5 Algemene nabestaandenwet (Anw)
- Artikel 17i lid 5 Algemene Ouderdomswet (AOW)
- Artikel 14g lid 5 Toeslagenwet (TW)

¹ Zie: [Reactie KBvG op de internetconsultatie Initiatiefwet vergroten beslissingsruimte gemeenten bij terugvordering bijstand](#) dd. 30 maart 2021; [Reactie KBvG Wet maatwerk bij terugvordering](#) dd. 25 april 2022; [Reactie KBvG op de internetconsultatie Wetsvoorstel Handhaving Sociale Zekerheid](#) dd. 6 maart 2023.

KONINKLIJKE BEROEPSORGANISATIE VAN GERECHTSDEURWAARDERS

- Artikel 27g lid 5 Werkloosheidswet (WW)
- Artikel 54 lid 5 Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (Waz)
- Artikel 3:43 lid 5 Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong)
- Artikel 28 lid 6 Wet inkomstenvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
- Artikel 28 lid 6 Wet inkomstenvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)
- Artikel 24 lid 5 Wet inkomstenvoorziening oudere werklozen (IOW)
- Artikel 29g lid 5 Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO)
- Artikel 96 lid 5 Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA)
- Artikel 45g lid 5 Ziektewet (ZW)
- Artikel 6f lid 5 Remigratiewet

Beslagvrijevoetregeling:

Per 1 januari 2021 is de Wet vereenvoudiging beslagvrijevoet in werking getreden. Het doel van deze wet is om, beter dan voorheen, te garanderen dat een schuldenaar te allen tijde (bij zowel beslag als verrekening) in staat blijft om in zijn minimale levensbehoeften te kunnen blijven voldoen. Hiertoe is een uitgebreid juridisch kader tot stand gekomen en zijn verschillende 'rekentools' gerealiseerd die het mogelijk maken om feitelijk uitvoering te kunnen geven aan het waarborgen van het bestaansminimum.

Gezien vanuit de gedachte dat de beslagvrije voet een bestaansminimum moet garanderen, is het moeilijk voorstelbaar wanneer in de verschillende materiewetten bepalingen in stand blijven die de ruimte bieden om de beslagvrije voetregeling (bij wijze van sanctionering) geheel ter zijde te schuiven wanneer de in de aanhef van het betreffende artikel genoemde verplichtingen niet worden nagekomen door een belanghebbende.

Dit acht de KBvG niet verdedigbaar met de uitgangspunten die aan het beslagvrijevoetstelsel ten grondslag liggen. De KBvG is uiteraard ten zeerste bereid om, indien gewenst, een nadere toelichting te geven.

Hoogachtend,

Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders

C.W. Bakhuis-van Kesteren,

Bestuursvoorzitter KBvG